

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. VI. An agenti contra spoliatorem opponi possit exceptio criminis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

niat sub nomine causæ contingentis *rem Ecclesiasticam*; quid sub appellatione, seu nomine causæ contingentis *rem privatam*? Resp. videri probabilius, per causam rei Ecclesiasticæ intelligi hinc eam, quæ concernit propriè spiritualia, ut est causa matrimonialis, Sacramentorum administratio, & ipsa bona Ecclesiastica; quæ quidem in se temporalia sunt, sed ad Ecclesiam, vel locum pium pertinent; quæ autem ad Laicos, vel etiam ad Clericos, tanquam personas privatas pertinent (sic enim sunt bona quidem *Ecclesiasticorum*, sed non *Ecclesiastica*) venire nomine causæ concernentis rem privatam; ita etiam Layman in dict. c. *Frequens*. §. *ad hoc n. 5.*

1221. Deducitur 8. Mulierem agentem ex interdico *unde vi* ad restitutionem Mariti, ex causa matrimonii contracti, non impediri, licet Vir ei opponat exceptionem spoliationis rei temporalis v. g. quod mulier ei abstulerit tantum pecuniæ, vel alia in bonis fortunæ damna intulerit; nam exceptio spoliationis *rei privatæ* non suspendit actionem, seu petitionem restitutionis in causa *rei Ecclesiasticæ*, per n. 1219. sed petitio restitutionis Mariti ex causa matrimonii contracti est causa rei Ecclesiasticæ; spoliatio rei merè temporalis est causa rei privatæ per num. 1220. ergo.

1222. Deducitur 9. Parochum agentem contra Parochianum ad restitutionem mutui v. g. non posse repelli à Parochiano per exceptionem negatorum sibi Sacramentorum à Parocho; & vicissim; quia in his casibus inter causam conventionis, & exceptionis nulla paritas est; & habetur in dicto §. *Ad hoc*, de quo n. 1215. Aliud foret, si Parocho petenti decimas, Parochianus opponeret exceptionem negatorum Sacramentorum; nam in hoc casu jam inter causam conventionis, & exceptionis foret aliqua proportio; cum utrinquè agatur de jure spirituali.

e. VI.

An agenti contra spoliatorem opponi possit exceptio criminis?

1223. Oppositione nimirum efficaci, seu inducente effectum, quo vel differatur cognitio causæ principalis; vel etiam perimatur intentio Actoris? de hoc agitur in c. *item*, cum quis 6. h. 2. Cum enim Titius apud Judicem de Caio questus esset, quod possessionem suam clam ingressus esset, & reducem ab ea violenter exclusisset, quæsitum fuit ab Alexandro III. an Caius opponens Titio exceptionem criminis, istum ab actione repellat? respondit Pontifex: *non occurrit quidem nobis, quod illius obiectio admitti debeat, vel principalis causæ propter hoc executio retardari: quoniam criminaliter adversus eum, ante restitutionem, agere non potest; cum presumatur ejus existere inimicus.*

1224. Pro explicat. not. 1. non tantum censeri spoliatorem, qui *vi* de possessione aliquem dejicit; sed etiam, quando ad breve tempus digressi fundum clam subingreditur, & revertentem *vi* excludit; sic Gonzalez in dict. c. 6. n. 2. hinc à pari procedit *clandestinus*, & *violentus possessor*, ita, ut contra utrumquè pariter, & eodem modo interdictum, *Unde vi*, competat; ita Doctores magis communiter post Bartol. in *L. si coloni*, per text. ibi G. de agricolis, & censitis, lib. 11. Not. 2. etsi aliqui existiment, Caium spoliatorem, & simul excipientem de crimine contra Titium spoliatum, & Actorem, in textu *inimicum* Titii appellari, quia cum illo litem habet; hoc tamen non videtur procedere, si de una tantum re lis oriatur; quamvis ex lite, quæ super *statu*, aut de *omnibus bonis*, majorivè eorum parte tractatur, inimicitia oriatur, & à jure presumantur, *L. propter litem*, ff. de excus. tut. c. *si Episcopus* 3. q. 2. c. 2. ut lite non contestata, sed nec ideo rectè dicitur *inimicus*, ut aliqui volunt, quia, qui post vim factam alteri simul crimen objicit, ut ejus actionem repellat, *calumniator*, seu potius *tergiversator* censetur, consequenter *inimicus*; nam hoc fallit, cum objicitur in

in iudicio crimen verè admissum: restituitur ex eo inimicum in textu vocari, quia, cum quis vel per vim alienam possessionem ingreditur, aut etiam clam occupatam vi retinet, merito inimicus presumitur; sic Rebuffus de reprobato testium, n. 239. quod adèd verum est, ut inimicitia capitalis oriatur ex lite super omnibus bonis, aut illorum majori parte; quibus positus:

1225. Ex dict. c. 6. deducitur, quòd, cum agenti unde vi, vel quod vi, aut clam non obstat, licet à spoliatore illi opponatur exceptio criminis; consequenter non obstante illà criminis exceptione spoliatum gaudere petitione privilegiatà, & ante omnia esse restituendum, nisi obijciatur excommunicatio; in quo casu suspenditur iudicium possessorium, dum absolvatur; gloss. in c. 3. de Procurat. v. aliud canonicum; sic enim est inhabilis ad agendum; vel crimen tale sit, ratione cuius est inhabilis ad possidendum, v. g. quòd sit infidelis, non baptizatus, &c. aut hæresis, vel crimen læsæ Majestatis, &c. Ceterum, si crimen non sit tale, propter quod quis ipso jure est inhabilis, seu privatus non in odò proprietate, sed etiam possessione, sed solum privandus per sententiam, locus non erit exceptioni criminis, & spoliatus ante omnia restituendus foret vi cit. c. 6. Censent autem aliqui, locum etiam esse exceptioni criminis, unde constet notorius defectus proprietatis; sed de hoc V. dicta superius.

1226. Ad extremum not. quosdam distinguere varios casus, quibus ex interdicto possessorio agi potest contra spoliatorem, vel injustum possessorem; hinc in casu, quò Dominò ad breve tempus digressò à fundo, alius eum subintravit, & reducem vi excludit, dicunt Dominò competere interdictum unde vi, vel clam; si autem solo metu spoliatoris non ausus recuperare possessionem, destitit, & sic etiam civilem possessionem amisit; interdictum unde vi: si demum omisà recuperatione per reciprocam spoliatoris ejectionem statim ad iudicem rem detulit, cum sic retineat adhuc possessionem civilem, interdictum uti possidetis ita Layman. in cit. c. 6. n. 4. qui etiam n. 5. observat, causam iudicii possessorii dici posse principalem, non re-

late ad petitorium; sed solum ad alias incidentes quæstiones, ac exceptiones.

ARTICULUS II.

De restitutione spoliati in causis matrimonialibus.

1227. Iste actiones sunt frequentes inter Coniuges, cum vel unus ab altero suà se autoritate separet quoad cohabitationem, & thorum; vel unus alterum expellit; id què propter diversas causas, ut constabit ex seqq. Prima igitur quæstio est, an, si Uxor à Viro recessit auctoritate proprià, Viro autem eam in iudicio repenti mulier opponat exceptionem matrimonii nulliter contracti, non obstante hac exceptione Viro restituenda sit, & qualiter? an plenè? nimirum quoad cohabitationem, & usum corporis, seu lectum, & lectum? an tantum quoad lectum? suspensà interim cognitione super causà exceptionis?

1228. In hoc casu ad innocentium III. recurrit Archidiaconus Bituricensis, & quid in hoc sit agendum? edoceri voluit. Ponitur autem casus de objecto impedimento dirimente, in quo Sedes Apostolica dispensare non potest; vel non consuevit; & probationes impedimenti paratæ sunt, ad eas in iudicio in continenti præstandas. Pontifex, ante datum à se responsum, dixit (ut habetur in c. Literas 13. h. r.) in hac quæstione diversas esse opiniones diversorum.

1229. Horum opiniones enumerat ipse Pontifex: nam aliqui, inquit, volunt restitutionem conjugis prius faciendam, quàm de valore matrimonii cognoscatur, moti auctoritate Lucii III. c. in conquestione, h. r. alii autem negant, faciendam restitutionem, propter responsum Clement. III. in c. 1. de ord. cognit. alii deniquè distinguunt, si obijciatur gradus consanguinitatis divinà lege obstans matrimonio, ita ut Papa dispensare non possit, tum restitutionem Conjugis negandam esse; sed concedendam, si gradus lege tantum Eccl-